

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001620

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-05-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Губенко Іван Володимирович

2. Ivan V. Hubenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 03-07-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: ТОВ «ЗОЛОТЕ ЯДРО»

Код за ЄДРПОУ: 41142253

Місцезнаходження: вулиця Панаса Мирного, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13720

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.85.31.05

Тема дисертації:

1. Використання спеціальних знань під час розслідування знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу
2. Using specialized knowledge when investigating the destruction or damage of flora objects

Реферат/анотація:

1. У дисертаційному дослідженні розглянуто теоретико-праксеологічні основи використання спеціальних знань під час розслідування знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу. На підставі комплексного аналізу кримінальних проваджень про знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу обґрунтовано методологічні засади використання конкретних видів спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 245 Кримінального кодексу України, досліджено форми і зміст участі спеціаліста у слідчих (розшукових) діях у цій категорії проваджень, а також розроблено рекомендації для залучення судового експерта до проведення експертиз. Встановлено, що професійні знання слідчого, який розслідує кримінальні правопорушення, передбачені ст. 245 Кримінального кодексу України, передбачають знання нормативно-правових актів таких видів (рівнів): законодавчих актів (міжнародні нормативно-правові акти, що ратифіковані Україною, кодекси і закони України); підзаконних нормативних актів (постанов Верховної Ради України, указів Президента України, постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України,

нормативних документів міністерств, відомств, інших органів державної влади); правозастосовних документів (узагальнень, листів, оглядів, постанов судів різних інстанцій з узагальненням правозастосовної практики за кримінальними провадженнями проти довкілля). З'ясовано, що українські наукові дослідження проблем розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля розвивалися в напрямках: кримінальної процесуальної діяльності слідчого, прокурора в цих провадженнях; форм і видів спеціальних знань; використання екологічних знань і проведення екологічної експертизи; взаємодії з органами державного нагляду (контролю) та державними спеціалізованими установами у сфері охорони навколишнього природного середовища; видів судових експертиз у кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень проти довкілля. Запропоновано класифікацію спеціальних знань, які використовують під час розслідування знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу: власне спеціальні знання (спеціальні знання у вузькому значенні), спеціальні криміналістичні знання та спеціальні правові знання. Доведено, що залучені до огляду місця події та інших слідчих (розшукових) дій у разі знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу спеціалісти-криміналісти, екологи, пожежні й інші фахівці забезпечують якісне документування вчиненого кримінального правопорушення; виявляють, фіксують, попередньо досліджують, вилучають та упаковують сліди злочину, зразки та проби; здійснюють довідково-консультаційний супровід вилучених об'єктів з метою належного зберігання, транспортування і доставлення їх для проведення експертиз. Встановлено коло спеціалістів, які можуть брати участь в огляді місця події під час розслідування знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу, підстави та порядок їх залучення. Такими фахівцями є спеціаліст-криміналіст, який виїжджає на місце кримінального правопорушення в складі слідчо-оперативної групи; працівник Державної служби з надзвичайних ситуацій, який прибуває на місце пожежі, що виникла на ділянці рослинності, або спеціаліст-вибухотехнік, що оглядає ділянку рослинності, знищену або пошкоджену внаслідок вибуху; спеціаліст Державної екологічної інспекції України, який у порядку виконання своїх функціональних обов'язків або в разі залучення його слідчим оглядає місце заподіяння збитків об'єктам рослинного світу. Окреслено напрями та зміст роботи спеціалістів, залучених до огляду місця події в разі знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу, а також документи, які вони складають і надають слідчому, що розслідує знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу. Додатково обґрунтовано, що залучений до допиту спеціаліст сприяє слідчому в точному й повному роз'ясненні показань допитуваного, який застосовує спеціальну природоохоронну термінологію; допомагає проаналізувати чинні спеціальні правила, інструкції та інші документи у сфері захисту довкілля; надає допомогу, пов'язану з екологічними, пожежно-технічними й іншими спеціальними знаннями, щодо уточнення деталей вчиненого, способу кримінального правопорушення; сприяє у виявленні неправдивих показань про обставини знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу. Визначено коло спеціалістів, яких залучають до вилучення порівняльних зразків для експертизи, зокрема це: спеціалісти-криміналісти, екологи, ботаніки, геохіміки, біохіміки, мінерологи, біологи. Висвітлено підстави залучення спеціаліста з метою отримання зразків для експертизи, акцентовано на тривалості процедури, визначеній нормативними документами, щодо залучення спеціаліста-еколога до цієї процесуальної дії, а також практичні випадки пришвидшення відповідного процесу.

2. The dissertation study examines the theoretical and practical foundations of the use of special knowledge during the investigation of the destruction or damage of objects of the plant world. Based on a comprehensive analysis of criminal proceedings on the destruction or damage of objects of the plant world, the methodological principles of using specific types of special knowledge during the investigation of criminal offenses provided for in Article 245 of the Criminal Code of Ukraine are substantiated, the forms and content of the specialist's participation in the main investigative (search) actions in this category of cases are studied, and recommendations are developed for involving a forensic expert in conducting examinations. It has been established that the professional knowledge of an investigator investigating criminal offenses provided for in Article 245 of the Criminal Code of Ukraine involves knowledge of regulatory legal acts of the following types (levels): legislative acts (international regulatory legal acts ratified by Ukraine, codes and laws of Ukraine); subordinate normative acts (resolutions of the Verkhovna Rada of Ukraine, decrees of the President of Ukraine, resolutions and orders of the Cabinet of Ministers of Ukraine,

regulatory documents of ministries, departments, other state authorities); law enforcement documents (summaries, letters, reviews, rulings of courts of various instances summarizing law enforcement practice in criminal proceedings against the environment). It was found that Ukrainian scientific research into the problems of investigating criminal offenses against the environment developed in the following areas: criminal procedural activities of the investigator and prosecutor in these proceedings; forms and types of special knowledge; use of environmental knowledge and conducting environmental expertise; interaction with state supervision (control) bodies and state specialized institutions in the field of environmental protection; types of forensic expertise in criminal proceedings regarding criminal offenses against the environment. A classification of special knowledge used during the investigation of the destruction or damage of flora objects is proposed: special knowledge itself (special knowledge in a narrow sense), special forensic knowledge and special legal knowledge. It is proven that forensic specialists, ecologists, firefighters and other specialists involved in the inspection of the scene of the incident and other investigative (search) actions in the event of the destruction or damage of flora objects ensure high-quality documentation of the committed criminal offense; detect, record, preliminarily examine, seize and package traces of crime, samples and tests; provide reference and consulting support for seized objects for the purpose of their proper storage, transportation and delivery for examination. The range of specialists who may participate in the inspection of the scene of an incident during the investigation of the destruction or damage of flora objects, the grounds and procedure for their involvement are established. Such specialists are a forensic specialist who travels to the scene of a criminal offense as part of an investigative and operational group; an employee of the State Emergency Service who arrives at the scene of a fire that occurred in a vegetation area, or an explosives specialist who inspects a vegetation area destroyed or damaged by an explosion; a specialist of the State Ecological Inspectorate of Ukraine who, in the course of performing his functional duties or in the event of his involvement by an investigator, inspects the site of damage to flora objects. The directions and content of the work of specialists involved in the inspection of the scene of an incident in the event of the destruction or damage of flora objects, as well as the documents that they draw up and provide to the investigator investigating the destruction or damage of flora objects, are outlined. Additionally, it is substantiated that the specialist involved in the interrogation assists the investigator in accurately and fully explaining the testimony of the interrogated person, who uses special environmental terminology; helps to analyze the current special rules, instructions and other documents in the field of environmental protection; provides assistance related to environmental, fire-technical and other special knowledge in clarifying the details of the committed crime, the method of the criminal offense; assists in identifying false testimony about the circumstances of the destruction or damage to objects of the plant world.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Губенко І. В. Судова експертиза у сфері інтелектуальної власності щодо сортів рослин: нормативно-правове забезпечення. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). 2023. № 17. С. 10–16.
- Губенко І. В. Пожежно-технічна експертиза під час розслідування знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2025. Вип. 88, ч. 3. С. 236–241.

- Губенко І. В. Залучення спеціаліста для участі в огляді місця події під час розслідування знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2025. Вип. 91, ч. 4. С. 267–272.
- Губенко І. В., Юсупов В. В. Тактичні аспекти участі спеціаліста у слідчих (розшукових) діях під час розслідування знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. Вип. 1. С. 240–243.
- Yusupov V., Hubenko I., Kisil N., Yusupova K., Cherniavska O. Forensic Expertise in Determining Damage to Plant Life Caused During Armed Conflicts: Legal Brief on the Case of the Russian-Ukrainian War. Grassroots Journal of Natural Resources. 2025. Vol. 8(2), P. 127–149.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юсупов Володимир Васильович

2. Володимир В. Юсупов

Кваліфікація: д.ю.н., професор, пров.н.с., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3689-4697

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гресь Юлія Олегівна

2. Yuliia Hres

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8670-9779

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Одерій Олексій Володимирович

2. Oleksii V. Oderii

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6999-4387

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Комаринська Юлія Борисівна

2. Yuliia B. Komarynska

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1747-1816

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Атаманчук Володимир Миколайович

2. Volodymyr M. Atamanchuk

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1464-787

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Таран Олена Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Таран Олена Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Антощук Андрій Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна